

قلب نساجی نیاز به سرمایه‌گذاری دارد

دکتر مهدی

مهندسین مشاور

مهندسین امامی رؤوف

اشاره:

در شرایطی که صنعت نساجی کشور با افت چشمگیر صادرات و کاهش ظرفیت تولید مواجه است، فعالان این حوزه با انتقاد از سیاست‌های ارزی و حمایتی دولت خواستار بازنگری فوری در تصمیمات غیر کارشناسی و بی‌ثبات‌کننده هستند. صنعت نساجی ایران که روزگاری یکی از صنایع مهم و اشتغال‌زا به‌شمار می‌رفت، این روزها با چالش‌های جدی و ساختاری مواجه است، کاهش شدید صادرات، افزایش موانع اداری، سیاست‌های ارزی ناهماهنگ و ضعف در حمایت‌های مالی و تعرفه‌ای، باعث شده است ظرفیت‌های بالقوه این صنعت نتواند به‌خوبی بالفعل شود. محدودیت‌های متعدد در فضای کسب‌وکار، عدم ثبات در سیاست‌های تجاری و نبود تعامل مؤثر بین بخش خصوصی و نهادهای دولتی، سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی را به سمت تردید و خروج از این حوزه سوق داده است. برای آنکه صنعت نساجی بتواند بار دیگر به

جایگاه واقعی خود بازگردد و موتور محرک توسعه اقتصادی کشور باشد، نیازمند اجرای سیاست‌های هماهنگ، شفاف و جذابنده سرمایه‌است. ضروری است که نظام حکمرانی اقتصادی، با ایجاد سازوکارهای تسهیل‌کننده و ارزیابی مستمر سیاست‌ها، زمینه رشد پایدار و رقابت‌پذیری در بازارهای جهانی را فراهم کند، تنها در این صورت است که می‌توان امید داشت تولید با ظرفیت کامل به حرکت درآید و صادرات به سمت افزایش قابل توجه پیش برود. برای بررسی دقیق وضعیت صنعت نساجی خبرگزاری تسنیم با برگزاری میزگردی با حضور چند فعال و صاحب‌نظر صنعت نساجی، مهم‌ترین مشکلات پیش‌روی این صنعت و راهکارهای بهبود وضعیت کنونی را مورد ارزیابی قرار داده است. آقایان مهندس محمدمهدی مباشر عضو هیئت مدیره انجمن صنایع نساجی ایران، دکتر امین

مقدم عضو هیئت مدیره اتحادیه نساجی پوشاک ایران و مهندس سیدشجاع‌الدین امامی رؤوف دبیر انجمن صنایع نساجی ایران مهمانان این میزگرد بودند که در ادامه این مطلب چالش‌های آنها را در صنعت نساجی می‌خوانید:

۴ وضعیت صنعت نساجی در سال ۱۴۰۴ را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آیا وزارت صمت برنامه‌ای مشخص برای حمایت از این بخش دارد؟

امامی رؤوف دبیر انجمن صنایع نساجی ایران: نگاه وزارت صمت در حوزه تعرفه‌ها نسبت به گذشته مثبت‌تر شده و هدف‌گذاری بر حمایت از ساخت داخل است.

همچنین، طرحی در دست بررسی است که بر اساس آن تسهیلات ارزی برای واردات ماشین‌آلات در نظر گرفته شود. برآورد اولیه رقم حدود ۵۰۰ تا ۶۰۰ میلیون دلار برای یک سال است که در صورت تحقق، می‌تواند کمک قابل توجهی به نوسازی صنایع نساجی باشد.

***ثبت سفارش‌هایی که به یک سال رسید اما ارز ندادند**

«با وجود این برنامه‌ها، هنوز هم تولیدکنندگان با مشکلات جدی در زمینه واردات روبه‌رو هستند. دلیل چیست؟»

امامی‌رئوف: بله، متأسفانه همچنان در مراحل ثبت سفارش و تخصیص ارز، به‌ویژه برای مواد اولیه پلیمری، رنگ و مواد کمکی که در کارخانه‌های رن‌گرزی استفاده می‌شود، مشکل داریم. برخی از پرونده‌ها از مهر یا آبان سال گذشته همچنان در صف انتظار مانده‌اند و هنوز به آنها رسیدگی نشده است.

«یکی از انتقادات مطرح، حجم بالای واردات نخ و پارچه است. وزارت صمت برای مدیریت این موضوع چه اقدامی کرده است؟»

امامی‌رئوف: وزارتخانه به‌صورت کلی نگاه مثبتی به محدود کردن واردات نخ و پارچه، به‌خصوص از مناطق آزاد دارد.

اکنون حدود ۸۰ تا ۸۵ درصد واردات نخ و پارچه از این مناطق و توسط بازرگانان انجام می‌شود، این موضوع تولید داخلی را با چالش مواجه کرده است و خوشبختانه در زمان حاضر وزارتخانه تلاش می‌کند این مسیر را سامان دهد.

«آیا می‌توان به تحقق وعده‌های وزارت صمت برای امسال امیدوار بود؟»

امامی‌رئوف: امیدواریم، اما تجربه سال گذشته نشان می‌دهد که نباید صرفاً به جلسات و صورت‌جلسه‌ها دل خوش کرد. ما در سال ۱۴۰۲ نیز همین توافقات را با وزارت صمت داشتیم، اما در پایان سال، آمار واردات پارچه و نخ حدود ۲۰ درصد افزایش یافت. بنابراین، باید دید امسال این نگاه حمایتی در عمل هم پیاده‌سازی می‌شود یا خیر.

«اگر بخواهید به اولویت‌های اصلی صنعت نساجی اشاره کنید، چه مواردی را مطرح می‌کنید؟»

امامی‌رئوف: اولویت نخست، تخصیص سریع و مؤثر ارز برای تأمین مواد اولیه و واردات ماشین‌آلات است. دوم، اعمال محدودیت‌های واقعی و مؤثر برای واردات بی‌رویه نخ و پارچه، به‌خصوص از مناطق آزاد. در نهایت، اجرای عملی حمایت‌های اعلام‌شده از سوی وزارتخانه، نه صرفاً در قالب جلسات و وعده‌ها، بلکه در نتایج ملموس برای صنعت کشور.

«محدودیت ۹۰ درصدی واردات پارچه را مثبت ارزیابی می‌کنید؟»

امامی‌رئوف: هر اقدامی که به صنعت کمک کند و ترمزی برای شرایط فعلی باشد، مثبت است. البته همین ترخیص ۹۰ درصدی هم با اما و اگرهای زیادی همراه است، چون وزارتخانه هنوز آمار دقیق و شفافیتی

ندارد که مشخص کند این ترخیص‌ها مربوط به ثبت‌سفارش‌های شش‌ماهه اول یا دوم سال بوده‌اند، یا چه میزان از آن‌ها ترخیص شده است. به‌ویژه ترخیص‌هایی که از مناطق آزاد انجام شده و وزارتخانه کنترلی روی آن‌ها ندارد. در مجموع، به نظر می‌رسد وزارتخانه به این نتیجه رسیده که رویه اشتباهی که در سال‌های گذشته درباره نخ و پارچه اتفاق افتاده، باید اصلاح شود.

مقدم عضو هیئت مدیره اتحادیه تولید و صادرات نساجی و پوشاک ایران: یکی از بزرگ‌ترین مشکلات اقتصادی کشورها وابستگی صرف به بازار داخلی است. کشورهای موفق مثل آلمان، که بعد از آمریکا بزرگ‌ترین صادرکننده دنیا هستند، صادرات محور عمل می‌کنند. در صنعت نساجی نیز کشورهایی مثل بنگلادش موفق بوده‌اند. بنگلادش از ۶۴ میلیارد دلار، ۶۰ میلیارد دلار را به صادرات اختصاص داده است و صادرات نساجی و پوشاک را در اولویت قرار داده است.

ما در کشورمان هنوز ساختار فرهنگی و صنعتی لازم برای صادرات محوری در نساجی را ایجاد نکرده‌ایم. در صنایع فولاد و پتروشیمی صادرات داریم، اما بیشتر در قالب خام‌فروشی است، نه محصولات با ارزش افزوده بالا.

***نبود امنیت سرمایه‌گذاری اصلی‌ترین مشکل صنعت نساجی**

در زمینه صادرات متأسفانه هیچ برنامه مشخصی در وزارت صمت وجود ندارد. چند سال پیش برنامه‌ای تعریف شد، اما آن قدر غیرواقعی بود که اصلاً امکان اجرا نداشت.

«رشد ۸ درصدی اقتصاد مطرح شده است، آیا از نظر شما امکان‌پذیر است؟»

مقدم: خیر، با توجه به مشکلات امنیت سرمایه‌گذاری، این رشد غیرممکن است. سرمایه‌گذار در شرایط فعلی وارد نمی‌شود. وقتی سرمایه‌گذاری نباشد، اقتصاد محدود به معاملات داخلی می‌شود که زنجیره ارزش ایجاد نمی‌کند.

در زمان حاضر اصلی‌ترین مانع ما نبود امنیت

ما هر قدر هم در شرکت‌ها و مجموعه‌هایمان تلاش کنیم، بخشی از کار از کنترل ما خارج است، باید توسط حاکمیت سامان یابد. زیرساخت‌ها، از جمله دیپلماسی اقتصادی، باید فراهم شوند. البته نباید فراموش کرد که هیچ کشوری در شرایط تحریمی مانند ما، توسعه را تجربه نکرده است.

*** متولی گری صادرات از سازمان توسعه تجارت گرفته شده؛ حرف آخر را بانک مرکزی می‌زند**

نقش بانک مرکزی در این وضعیت چیست؟

مباشر: از هفت سال پیش، متولی گری صادرات از سازمان توسعه تجارت گرفته شده و عملاً به بانک مرکزی سپرده شده است. بانک مرکزی، اگرچه می‌گوید سیاست تجاری اجرا نمی‌کند، اما با تحمیل سیاست‌های ارزی، تجارت کشور را هم جهت‌دهی می‌کند. این در حالی است که تخصص بانک مرکزی کنترل نرخ ارز است، نه سیاست‌گذاری تجاری.

*** بعد از ۷ سال به جای صادرات نساجی واردکننده پارچه شده‌ایم**

در ۲۲ فروردین ۱۳۹۷، آقای جهانگیری ارز ۴۲۰۰ تومانی را اعلام کرد و سیاست‌های ارزی جدید آغاز شد. جالب اینکه کارشناسی که بسته را نوشته بود، فکر نمی‌کرد اجرایی شود. هدف اعلام‌شده افزایش صادرات و کاهش واردات کالاهای غیرضروری بود. اما بعد از ۷ سال، نه تنها این هدف محقق نشد، بلکه کاملاً برعکس شد. صادرات از ۱,۷ میلیارد دلار به حدود ۵۰۰ میلیون دلار کاهش یافته، و واردات پارچه از ۳۰۰ میلیون دلار به نزدیک یک میلیارد دلار رسیده است.

آیا در کشور ارزیابی سیاست‌ها انجام می‌شود؟

مباشر: متأسفانه خیر. وقتی سیاستی وضع می‌شود، ارزیابی نمی‌کنیم که آیا به اهدافش رسیده یا نه. اگر سیاست شکست خورده، باید اصلاح شود، اما ما حاضر نیستیم سیاست اشتباه را تغییر دهیم و ترجیح می‌دهیم

امامی رئوف: به، دو سال پیش با همکاری وزارتخانه و تشکل‌های نساجی و پوشاک، سندی به نام «سند راهبردی نساجی و پوشاک» تدوین کردیم. همچنین برای فرش ماشینی، موکت و چرم و کفش نیز اسناد مشابهی نوشتیم.

در این اسناد نیاز کشور به بافندگی و پارچه بر اساس سرعت ماشین‌آلات و تکنولوژی تولید محاسبه و پیش‌بینی شده است. همچنین حوزه‌هایی مثل برندینگ و مد نیز در صنعت پوشاک به عنوان اولویت مطرح و بودجه‌هایی برای آن در نظر گرفته شد.

این سند در چه مرحله‌ای قرار دارد؟

امامی رئوف: وزیر وقت صنعت (آقای علی‌آبادی) در نمایشگاه نساجی و پوشاک از آن رونمایی کرد و به عنوان سند مصوب وزارتخانه تلقی شد. اما اخیراً در جلسه‌ای با آقای شیخ متوجه شدیم که این سند منتفی اعلام شده و قرار است از محتوای آن در برنامه‌ای دیگر استفاده شود. این تصمیم بدون مشورت با تهیه‌کنندگان سند گرفته شده که از نظر ما قابل قبول نیست.

امروز بزرگ‌ترین مشکل صنایع ما، نبود تعامل با وزارت صنعت است. در نتیجه، برنامه‌نویسی‌ها و سندنویسی‌ها در کشور اجرایی نمی‌شوند و بیشتر جنبه دولتی و نمایشی دارند. در حالی که پوشاک با داشتن ظرفیت بالا، تنها ۶۰ میلیون دلار صادرات داشته که این رقم بسیار پایین است.

مباشر، عضو هیئت مدیره انجمن صنایع نساجی ایران: راهبرد نظام حکمرانی باید صادرات‌محور باشد.

سرمایه‌گذاری است. ما از سرمایه‌گذاری ۴,۵ میلیارد دلاری به زیر ۱۰۰ میلیون دلار رسیده‌ایم. حتی سرمایه‌گذاران خارجی مثل افغان‌ها هم فقط در مشاغل سخت یا دامداری ورود کرده‌اند. اگر امنیت ایجاد شود، سپس باید زیرساخت‌هایی مثل برق، گاز، نیروی متخصص و غیره نیز فراهم گردد. این‌ها زنجیره‌هایی هستند که فعلاً صنعت را دچار مشکل کرده‌اند.

*** لزوم تزریق سالانه یک میلیارد دلار به نساجی**

برنامه‌ای برای نوسازی صنعت نساجی دارید؟

مقدم: به، اگر سالی یک میلیارد دلار به صنعت اختصاص داده شود، می‌توانیم ماشین‌های مستهلک در بافندگی که قلب صنعت نساجی است را نوسازی کنیم.

اکنون حدود ۹۶۰ میلیون دلار ارز برای واردات پارچه اختصاص داده شده، در حالی که می‌توانیم این پارچه را خودمان تولید کنیم. اگر این حمایت صورت بگیرد، صنعت ما می‌تواند صادرات‌محور شود.

این درخواست را چه زمانی و به چه نهادهایی ارائه کرده‌اید؟

مقدم: سال گذشته این درخواست را به وزارت صنعت ارائه کردیم.

آیا برنامه‌ای تحت عنوان سند راهبردی صنعت نساجی وجود دارد؟

شده است که فضای کسبوکار را کاملاً بی ثبات و غیرقابل پیش بینی کرده است.

با این میزان از نوسان در سیاست گذاری و نبود ثبات قانونی، جذب سرمایه گذاری خارجی تقریباً غیرممکن است. سرمایه گذار داخلی هم سردرگم است و تکلیف خود را نمی داند.

قانون بهبود فضای کسبوکار برای همین نوشته شده بود که پیش از هر تصمیم مهمی، نظرات بخش خصوصی گرفته شود، اما بانک مرکزی تاکنون حتی یک بار هم این قانون را رعایت نکرده است.

۴ امکان گفت و گو و ارتباط با بانک مرکزی برای بخش خصوصی وجود ندارد؟

مباشر: نه، متأسفانه اصلاً. ما نمی دانیم در بانک مرکزی با چه کسی باید صحبت کنیم، سازوکار تصمیم گیری در این نهاد مبهم است و هیچ شفافیتی وجود ندارد، اگر بناست در سیاست گذاری اقتصادی کشور تجدیدنظر کنیم، باید ابتدا از بانک مرکزی شروع کنیم.

۴ اگر فرض کنیم تمام تحریم ها برداشته شود، آیا ساختار موجود توانایی بهره برداری از این فرصت را دارد؟

مباشر: حتی اگر تمام تحریم ها برداشته شود و سرمایه خارجی وارد کشور شود، باز هم ساختار فعلی دیوانسالاری اداری ما توان هدایت این منابع را ندارد. ساختاری که داریم نه تنها موتور محرکه توسعه

رسیده در حالی که در دهه هفتاد، عمده ارز کشور از صادرات فرش تأمین می شد.

در زمان حاضر بسیاری از تولیدکنندگان با ظرفیت کامل کار نمی کنند. بعضی ها با یک سوم یا نصف ظرفیت فعالند که دلیل اصلی آن ناترازی های ساختاری کشور و انرژی است. همه، از صادرکننده تا واردکننده، درگیر این مشکلات هستند. تا زمانی که یک تصمیم درست درباره نرخ ارز نگیریم، نمی توانیم این مشکلات را حل کنیم.

* عملاً حکم تعطیلی برای بسیاری از واحدهای تولیدی صادر شده

بعد از تعطیلات نوروز، بانک مرکزی چندین بخشنامه برای محدود کردن صادرات صادر کرده که یکی از مهم ترین آن ها شرط رفع تعهد ارزی ۸۰ درصدی است. در صورت عدم رعایت این شرط، تمامی خدمات بانکی صادرکننده متوقف خواهد شد. این یعنی عملاً حکم تعطیلی برای بسیاری از واحدهای تولیدی صادر شده است. چنین فشار و تهدیدی برای صادرکنندگان قابل تحمل نیست.

۴ وضعیت تغییرات در الزامات رفع تعهد ارزی به چه شکل بوده است؟

مباشر: پیش تر برای بهره مندی از معافیت مالیاتی، ۶۰ درصد رفع تعهد ارزی کافی بود، اما این رقم به ۷۰ درصد افزایش پیدا کرده است. این در حالی است که در ۱۴ ماه گذشته، بیش از ۱۰۰ بخشنامه و دستورالعمل از سوی بانک مرکزی صادر

صد سیاست اشتباه دیگر بگیریم تا اینکه یک سیاست درست اتخاذ کنیم، مثل یکسان سازی نرخ ارز.

* به واردات یارانه می دهیم و صادرکننده را جریمه می کنیم

۴ این سیاست های ارزی چه تأثیری بر واردات و صادرات گذاشته اند؟

مباشر: ما با این سیاست ها عملاً به واردات یارانه داده ایم و صادرات را جریمه کرده ایم.

به واردکننده ارز ارزان می دهیم و از صادرکننده می خواهیم زیر قیمت ارز آزاد، ارز خود را عرضه کند، این یعنی سود تضمینی برای واردات، در هیچ جای دنیا چنین چیزی وجود ندارد.

۴ در مقایسه با کشورهای دیگر، جایگاه صادرات نساجی ایران چگونه است؟

مباشر: بسیار ضعیف. ترکیه ۲۷ میلیارد دلار، بنگلادش ۶۰ میلیارد، آلمان ۴۰ میلیارد، هند ۳۰ میلیارد و چین بیش از ۱۲۰ میلیارد دلار صادرات نساجی دارند. ما با ۵۰۰ میلیون دلار سهم بسیار کوچکی داریم و حتی همان را هم داریم از دست می دهیم.

۴ آیا این روند کاهش بازار را در سایر حوزه ها هم شاهد هستیم؟

مباشر: بله. در کف پوش ها بازارهای خوبی داشتیم که از دست داده ایم. در فرش دستباف، صادرات به حدود ۴۰ میلیون دلار

مرکزی بازنگری اساسی صورت بگیرد.

ما اتاق بازرگانی و انجمن صنایع نساجی را برای مشارکت در تصمیم‌سازی‌ها ایجاد کردیم، اما دولت اصلاً به این نهادها گوش نمی‌دهد. تصمیمات بدون مشورت با فعالان اقتصادی گرفته می‌شود و نقش ما صرفاً به ارائه مشاوره‌هایی بی‌اثر تقلیل یافته است. **مقدم:** روزگاری برای برندهای معروف اروپایی پارچه صادر می‌کردیم، حتی لباس هم تولید می‌کردیم، اما امروز همه چیز از بین رفته است و به‌خاطر سیاست‌های اشتباه به بازار داخلی وابسته شده‌ایم، صادرات ۸۵ درصدی‌مان حالا به حداقل رسیده است.

نیست، بلکه مانعی جدی برای تولید و صادرات است.

ما امروز با سامانه‌های متعدد مواجه هستیم؛ بیش از ۳۰ سامانه مختلف که باعث سردرگمی و اتلاف وقت تولیدکننده شده‌اند.

حتی اگر تحریم‌ها برداشته شود و سیل پول وارد کشور شود، با این ساختار دیوان‌سالار و کند، ما به‌جای حرکت به‌سوی توسعه، نهایتاً تبدیل به یک واردکننده بزرگ خواهیم شد. ساختار فعلی، توسعه‌محور نیست و باید اصلاح شود.

*آمار تولید ندهیم گازوئیل به ما نمی‌دهند

ما برای دریافت سوخت، مواد اولیه یا خدمات دیگر، مجبور به ثبت اطلاعات در سامانه‌های متعددی هستیم. به‌عنوان مثال، اگر آمار تولید در یکی از این سامانه‌ها ثبت نشده باشد، گازوئیل به ما نمی‌دهند. سامانه باید ابزار تسهیل‌گری باشد، نه مانع‌تراشی. اگر تجدیدنظر اساسی در سیاست‌های ارزی و صادراتی صورت نگیرد، صادرات کشور همچنان در مسیر سقوط خواهد بود.

سال گذشته ۵۰۰ میلیون دلار صادرات داشتیم، ولی امسال ممکن است به ۳۰۰ میلیون دلار کاهش یابد. در عوض واردات به رشد خود ادامه خواهد داد، و ما از بازی منطقه‌ای و جهانی عقب می‌مانیم.

۴ چرا با وجود نهادهای تخصصی مانند اتاق بازرگانی و انجمن صنایع نساجی، این وضعیت ادامه دارد؟

مقدم: سؤال دقیقی است. ما برای همین نهادها را تأسیس کردیم تا مشورت بدهند، نه اینکه نادیده

گرفته شوند. فعالان اقتصادی بیکار نیستند که وقتشان را صرف ارائه پیشنهادهایی کنند که شنیده نشود.

دولت اگر واقعاً می‌خواهد تصمیم مؤثری بگیرد، باید صدای کارشناسان را بشنود. در همین چند ماه بیش از ۱۰۰ بخشنامه از سوی بانک مرکزی صادر شده که فضای کسب‌وکار را کاملاً بی‌ثبات کرده است. از صادرکننده خواسته‌اند اگر ۸۰ درصد رفع تعهد ارزی نکنند، تمام خدمات بانکی‌اش قطع می‌شود. این یعنی حکم تعطیلی برای بسیاری از واحدهای تولیدی.

ما حتی نمی‌دانیم بانک مرکزی این تصمیمات را با چه مکانیزمی اتخاذ می‌کند و چه کسی پاسخگو است

۴ آیا این تصمیمات با قوانین فعلی، از جمله قانون بهبود فضای کسب‌وکار، هماهنگی دارد؟

مباشر: هیچ‌کدام از این تصمیمات با الزامات قانون بهبود فضای کسب‌وکار مطابقت ندارد.

طبق قانون، دولت باید در تدوین سیاست‌ها نظر بخش خصوصی را جویا شود، اما بانک مرکزی هیچ‌گاه چنین نکرده است. به عنوان فعال اقتصادی، احساس می‌کنم ساختار اداری کشور برای مانع‌تراشی در تولید طراحی شده، نه برای تسهیل آن. در این شرایط، سرمایه‌گذاری خارجی عملاً غیرممکن شده و سرمایه‌گذار داخلی هم نمی‌داند آینده‌اش چه خواهد بود.

اگر می‌خواهیم از سرمایه‌گذاری‌ها بهره‌برداری مطلوب داشته باشیم، باید در سیاست‌های بانک

۴ سیاست‌های تعرفه‌ای فعلی چه اثری بر قیمت تمام‌شده تولید دارد؟

امامی‌رئوف: در مواردی مثل واردات پنبه یا ویسکوز که تولید داخل آن کافی نیست، تعرفه‌هایی مثل ۲۵ درصد اعمال شده که باعث افزایش هزینه تولید می‌شود. این در حالی است که کشورهایی مانند ازبکستان به تولید نخ یارانه می‌دهند. در چنین شرایطی، تولیدکننده ما توان رقابت ندارد.

برخی تصمیمات غیرکارشناسی مثل تعرفه بر موکت صادراتی به عراق، در عمل به ضرر تولیدکنندگان تمام شده است.

در حالی که ترکیه سال‌هاست مانع ورود موکت ایرانی به عراق شده، ما خودمان با اعمال ممنوعیت‌ها فرصت صادرات را از خودمان می‌گیریم.

در سال‌های اخیر، تعرفه‌ها بدون توجه به جزئیات تخصصی و صرفاً با دسته‌بندی‌های کلی اصلاح شده‌اند، به‌عنوان نمونه، تعرفه‌های بین ۱۵ تا ۱۶ به ۱۱ و تعرفه‌های بین ۵ تا ۱۰ به ۳ کاهش یافته‌اند، بدون آن که بررسی کارشناسی دقیقی پشت این تغییرات باشد.

این در حالی است که نظام تعرفه باید به‌نحوی طراحی شود که تولیدکننده داخلی انگیزه لازم برای سرمایه‌گذاری و تولید محصولات جدید را داشته باشد، از طرفی دولت به‌دلیل بزرگی ساختار و درگیری با مسائل متعدد، در اجرای سیاست‌های حمایتی عملکرد قابل‌قبولی نداشته است و اغلب تصمیمات بدون مشورت با بخش خصوصی اتخاذ شده‌اند.